

7. Izmaiņas PPP līgumā

7.a. Publiskā partnera ierosinātas izmaiņas

Visos PPP līgumos tiek atzītas Publiskā partnera tiesības ierosināt izmaiņas līguma noteikumos (tostarp saskaņotajos noteikumos par aktīva projektēšanu, būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu) un Privātā partnera tiesības saņemt atvieglojumus un (vai) kompensāciju par sekām, kas radušās šādu izmaiņu ievērošanas dēļ.

Dažos PPP līgumos Publiskā partnera tiesības ierosināt izmaiņas ir ierobežotas (piemēram, tā var ierosināt izmaiņas tikai, nepārsniedzot kādu noteiktu vērtību, vai tikai noteikta veida izmaiņas, vai arī Privātajam partnerim var būt tiesības iebilst pret ierosinātajām izmaiņām).

Vairumā PPP līgumu ir iekļauti noteikumi, saskaņā ar kuriem Privātais partneris var pieprasīt:

- Publiskajam partnerim kompensāciju, jo palielinājušās izmaksas, zaudēti ieņēmumi vai mainījies projekta riska profils;
- atbrīvojumu no tādas PPP līguma neizpildes sekām, kas notikusi šo izmaiņu dēļ.

Tāpat vairums PPP līgumu paredz, ka Publiskais partneris saņem jebkādu izmaksu ietaupījumus vai papildu ieņēmumus, kas rodas tās ierosināto izmaiņu dēļ.

Daži PPP līgumi paredz, ka Publiskais partneris var pieprasīt, lai Privātais partneris finansē izmaiņas, lai gan, ja Privātais partneris nespēj iegūt finansējumu, Publiskais partneris pats finansēs šīs izmaiņas.

Dažos gadījumos finansiālās korekcijas Publiskā partnera ierosināto izmaiņu dēļ veic atbilstoši publisko tiesību pamatprincipam (sk. 6.b. tematu).

NB! Eurostat piezīmes

Eurostat uzskata, ka:

- noteikumi, saskaņā ar kuriem Publiskajam partnerim ir (ierobežotas vai neierobežotas) tiesības ierosināt izmaiņas PPP līgumā, **neietekmē statistisko uzskaiti**;

- ne noteikumi, saskaņā ar kuriem Privātajam partnerim ir tiesības pieprasīt kompensāciju un (vai) atvieglojumus saistībā ar Publiskā partnera izdarīto izmaiņu ievērošanas sekām, ne šīs kompensācijas aprēķināšanas un izmaksāšanas metode neietekmē statistisko uzskaiti, ja kompensācija un (vai) atvieglojumi attiecas tikai uz Publiskā partnera izdarīto izmaiņu seku novēršanu (t. i., tie netieši nekompensē vai neatvieglo Privāto partneri par paša Privātā partnera radītu neapmierinošu izpildi vai citiem Privātā partnera riskiem). Citos gadījumos šis jautājums ir SVARĪGS statistiskajā uzskaitē;
- noteikumi, saskaņā ar kuriem Publiskajam partnerim tiek nodoti jebkādi izmaksu ietaupījumi vai papildu ieņēmumi, kas izriet no Publiskā partnera izdarītajām izmaiņām, un metodes šo ietaupījumu vai ieņēmumu aprēķināšanai un nodošanai Publiskajam partnerim **neietekmē statistisko uzskaiti**;
- noteikumi, saskaņā ar kuriem Publiskais partneris var pieprasīt, lai Privātais partneris finansē Publiskā partnera ierosinātās izmaiņas, **neietekmē statistisko uzskaiti**.

Saskaņā ar skaidrojumu Rokasgrāmatas ([angliski](#), [latviski](#)) 1. nodaļā tad, kad tiek īstenotas jebkādas izmaiņas PPP līgumā, ir svarīgi apsvērt, kā šīs izmaiņas var ietekmēt statistisko uzskaiti.

7.b. Privātā partnera ierosinātās izmaiņas

Dažos PPP līgumos Privātajam partnerim paredzētas tiesības ierosināt izmaiņas līguma noteikumos (tostarp saskaņotajos noteikumos par aktīva projektēšanu, būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu), bet parasti nosaka, ka:

- Publiskajam partnerim nav pienākuma pieņemt šādu ierosinājumu (izņemot gadījumu, kad šādas izmaiņas ir nepieciešamas, lai izpildītu tiesību aktu prasības);
- Publiskajam partnerim nav pienākuma kompensēt izmaksas, kas radušās Privātajam partnerim, vai ieņēmumus, kurus tas zaudējis;
- Publiskais partneris ir tiesīga saņemt daļu no Privātā partnera izmaksu ietaupījuma vai papildu ieņēmumiem.

Citos PPP līgumos Privātajam partnerim nav noteiktas nekādas formālas tiesības ierosināt izmaiņas.

NB! Eurostat piezīmes

Eurostat uzskata, ka

- Privātajam partnerim paredzētās tiesības ierosināt izmaiņas PPP līgumā, kā aprakstīts iepriekš, un

- Publiskajam partnerim paredzētās tiesības saņemt (jebkādu) daļu no izmaksu ietaupījumiem vai papildu ieņēmumiem, kas gūti Privātā partnera ierosināto izmaiņu dēļ, **neietekmē statistisko uzskaiti**.

Tāpat tas, ka Privātajam partnerim nav paredzētas tiesības ierosināt izmaiņas PPP līgumā, un tas, ka Publiskajam partnerim nav paredzētas tiesības saņemt daļu no Privātā partnera ierosināto izmaiņu dēļ gūtajiem izmaksu ietaupījumiem vai papildu ieņēmumiem, **neietekmē statistisko uzskaiti**.

Tomēr Eurostat uzskata, ka Publiskā partnera pienākums uzņemties Privātā partnera ierosināto izmaiņu finansiālās sekas (izņemot gadījumu, kad šīs izmaiņas ir nepieciešamas, lai izpildītu tiesību aktu prasības, kā tas aprakstīts 8. tematā) **ietekmē statistisko uzskaiti** un ir SVARĪGS jautājums.

Publisks

Dalīts

Privāts

7.1. Līguma grozījumu risks

Publiskā partnera pieprasītie grozījumi: *[publisks risks]*

Publiskais partneris parasti uzņemas risku un izmaksas par pakalpojumu izmaiņām, kas ieviestas pēc tās pieprasījuma. Līgumā jānorāda, cik lielā mērā tas ir tiesīgs pieprasīt izmaiņas, kā arī saprātīgi iemesli, kādēļ Privātais partneris var atteikties no tām. Publiskais partneris arī uzņemsies risku nodrošināt, ka tas var segt savas izmaksu saistības.

Privātā partnera pieprasītie grozījumi: *[no apstākļiem atkarīgs risks]*

Privātais partneris uzņemsies risku un izmaksas par pakalpojuma izmaiņām, kas ieviestas pēc tā pieprasījuma, ja vien puses nav vienojušās par dalītu risku, apspriežot izmaiņas. Dalīts risks var būt piemērots gadījumos, kad Publiskais partneris vēlas stimulēt Privāto partneri ieviest novatoriskus vai videi draudzīgus risinājumus.

Ja Publiskais partneris ir atbildīgs par izmaksām, tam ir jāsamazina savs risks, pieprasot pārredzamu izmaksu pārskatīšanas procesu, ko tā var rūpīgi pārbaudīt. Tas, visticamāk, radīs īpašas bažas būvniecības posmā. Tāpat kā ar visām iespējamām saistībām, kas izriet no PPP līguma, Publiskais partneris vēlēšies apsvērt, kā vislabāk finansēt šādus maksājumus, piemēram, pašam tieši finansējot izmaiņas, pieprasot Privātajam partnerim iepirkt uzņemto, bet neizmantojot finansējumu finanšu slēgšanas brīdī vai izveidot rezervi, lai finansētu turpmākās izmaiņas, no kurām katra maksās un var ietekmēt cenas un vērtības attiecību, vai arī Privātajam partnerim ir jāiegādājas finansējums izmaiņu ieviešanas laikā. Ja finansējumu iegādājas Privātais partneris gan finanšu slēgšanas, gan īstenošanas laikā, Privātā partnera ieņēmumi būs jākorģē, lai finansētu finansējuma atmaksu. Risks un izmaksas, kas saistītas ar izmaiņām, kas radušās citu noteikumu dēļ, tiks risinātas saskaņā ar šiem noteikumiem.

Tā kā izmaiņas var ietekmēt būvniecību vai darbību (piemēram, laika, izmaksu un piegādes ziņā), var tikt noteikti ierobežojumi iespējai pieprasīt noteikta veida vai noteiktā posma izmaiņas.